

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 15. novembra 2024. godine
Br. Ref.:RK 2578/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI167/24

podnosilac zahteva

T.U.P. „PATRONI“

**Ocena ustavnosti presude , Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP.br. 44/2024, od
4. aprila 2024. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Bajram Ljatifi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo T.U.P. „PATRONI“ (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Naim Spahiu, advokat u opštini Priština.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ-UZVP.br. 44/2024] od 4. aprila 2024. godine Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa rešenjem [K.DH.SH.II.br.518/24] od 07.03.2024. godine, Privrednog suda – Drugostepena komora (u daljem tekstu: Privredni sud – drugi stepen) i rešenjem [KA.br. 66/24], od 5. februara 2024. godine, Privrednog suda – Prvostepena komora, Odeljenje za upravne poslove (u daljem tekstu: Privredni sud – prvi stepen).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda [ARJ-UZVP.br. 44/2024] od 4. aprila 2024. godine, kojim se tvrdi da su povređena osnovna prava i slobode podnosioca zahteva zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 EKLJP-a.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na stavu 4. člana 21. [Osnovna načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i u pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu br. 01/2023 Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 31. jula 2024. godine, podnosioci zahteva su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 13. avgusta 2024. godine, predsednica suda je odlukom [br.GJR.KI167/24] imenovala sudiju Jetona Bytyqiya za sudiju izvestioca, a rešenjem [br.KSH.KI167/24] imenovala je Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
7. Dana 15. avgusta 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i poslao je kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 30. oktobra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Iz spisa predmeta proizilazi da je 2013. godine podnosilac zahteva potpisao sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja (u daljem tekstu: MPŠRR) ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta, vlasništvo MPŠRR-a, odnosno za katastarsku parcelu br. 2916 prve klase (I) na površini od 0,25 h (dvadeset pet ari) (u daljem tekstu: sporna imovina) po ceni od 20 (dvadeset) evra po aru, odnosno 500 (pet stotina) evra mesečno, u trajanju od 1. septembra 2013. godine do 31. avgusta 2018. godine, ugovor koji je potom produžen za period od 1. januara 2018. godine do 31. decembra 2023. godine. Na osnovu tačke 1.7 člana 6. (Raskid ugovora) Ugovora, isti se raskida, između ostalog, „istekom roka ugovora“ dok je na osnovu tačke 6., člana 4. (Obaveze zakupca) Ugovora, između ostalog, propisano da: „nakon isteka roka ugovora,

određenog u članu 2. ovog ugovora, zakupac je dužan da vrati zakupodavcu zakupljenu parcelu u pređašnje stanje“.

Postupak u vezi sa obaveštavanjem podnosioca zahteva od strane MPŠRR-a o prestanku važenja Ugovora o zakupu sporne imovine

10. Dana 25. oktobra 2023. godine, 13. decembra 2023. godine i 3. januara 2024. godine, MPŠRR je upozorilo podnosioca zahteva o isteku važenja Ugovora o zakupu sporne imovine i zatražilo je od njega da je oslobodi do 1. januara 2024. godine.
11. Dana 6. decembra 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo (i) tužbu za naknadu štete; uz (ii) predlog za određivanje mere bezbednosti, koju je precizirao 14. decembra 2023. godine, tražeći da MPŠRR ne preduzima nikakve radnje za oslobađanje zakupljene parcele i da poštuje ovu odluku do donošenja odluke o meritumu stvari.
12. Dana 27. decembra 2023. godine, Privredni sud – prvi stepen, Odeljenje za privredna pitanja je rešenjem [KE.br.973/23] u celosti odbio predlog mere osiguranja koji je podneo podnosilac zahteva, uz obrazloženje da nisu ispunjeni zakonski uslovi za određivanje mere osiguranja jer, između ostalog, isti predstavlja zahtev koji će biti predmet razmatranja tužbe. Ovaj postupak nije osporavan pred Sudom.

Postupak u vezi sa obaveštavanjem podnosioca zahteva od strane MPŠRR-a o oslobađanju sporne imovine od strane podnosioca zahteva, postupak koji se osporava pred Sudom

13. Dana 29. januara 2024. godine, MPŠRR je odlukom [Ref.KM-49/24], između ostalog, odlučilo da će se oslobađanje navedene parcele izvrši 01.02.2024. godine, počev od 12:00 časova.
14. Dana 31. januara 2024. godine, podnosilac zahteva je podneo Privrednom sudu – Prvom stepenu (i) tužbu za pokretanje upravnog spora protiv odluke [Ref.KM-49/24] od 29. januara 2024. godine; i (ii) zahtev za odlaganje izvršenja gore pomenute odluke MPŠRR, uz koji je, prema podnosiocu zahteva, priložio sledeće dokaze: (a) fotografije pumpe za derivate podnosioca zahteva i restorana; (b) spisak radnika na ovoj benzinskoj stanici; kao i (c) dokaze o izvršenim finansijskim ulaganjima, sa obrazloženjem da bi izvršenjem osporene odluke nastala nenadoknativa šteta zbog ulaganja velikih finansijskih vrednosti.
15. 1Dana 5. februara 2024. godine, Privredni sud – prvi stepen je rešenjem [KA br. 66/24] (i) usvojio zahtev podnosioca zahteva za odlaganje izvršenja odluke MPŠRR-a dok sud ne donese konačnu sudsku odluku po njegovoj tužbi, uz obrazloženje da je podnosilac uložio u zakupljenu parcelu gradeći benzinsku pumpe i restoran i imao je zaposlene koji primaju plate iz vršenja privredne delatnosti podnosioca zahteva.
16. Dana 13. februara 2024. godine, MPŠRR je podnelo žalbu na rešenje Privrednog suda – Prvog stepena [CA br. 66/24] od 05.02.2024. godine, koju je dopunio 20.02.2024. godine.
17. Dana 23. februara 2024. godine, podnosilac zahteva je dostavio odgovor na žalbu sa predlogom da se žalba MPŠRR-a odbije kao neosnovana u celini i da se potvrdi gore navedena odluka.
18. Dana 7. marta 2024. godine, Privredni sud – drugi stepen je rešenjem [K.DH.SH.II.br.518/24] (i) usvojio žalbu MPŠRR-a; (ii) promenio prvostepeno rešenje

[KA.br.66/24] od 5. februara 2024. godine; tako da je (iii) odbio zahtev podnosioca zahteva za odlaganje izvršenja odluke MPŠRR-a [Ref.KM-49] od 29. januara 2024. godine, uz obrazloženje da (i) podnosilac zahteva nije uspeo da utvrdi dokazima i činjenicama uslov nastanka štete, odnosno njegove investicije i veliki broj radnika jer je samo predstavio ugovore; zahteve za produženje zakupa; i pobijanju odluku MPŠRR-a; i da je (ii) MPŠRR težilo da oslobodi zakupljenu parcelu, kao rezultat pravno-građanskog odnosa, koji nije nameravalo da nastavi, bez prejudiciranja meritorne ocene zakonitosti ovog administrativnog akta.

19. Dana 18. marta 2024. godine, podnosilac zahteva je protiv rešenja poljoprivrednog suda – drugi stepen [K.DH.SH.II.br.518/24] od 07.03.2024. godine, Vrhovnom sudu podneo zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke. Podnosilac zahteva je u svom zahtevu, između ostalog, naveo da je drugostepeni sud: (i) odlučio o glavnoj stvari tužbenog zahteva kada je konstatovao da je „*nesporna činjenica da je cilj upravnog organa da kompletira pravni izveštaj*“; (ii) nije ocenio dokaze o zakonskom uslovu prouzrokovanja štete, koje je izneo prilikom podnošenja tužbe i zahteva za odlaganje izvršenja u vezi sa velikim brojem radnika i velikim ulaganjima; kao i (iv) nije opravdao prihvatanje dokaza MPŠRR-a, podnetih prilikom dopune žalbe 20. februara 2024. godine, koje nije iznelo u ranijim fazama postupka, kako je to propisano odredbama upravnog postupka.
20. Dana 4. aprila 2024. godine, Vrhovni sud je presudom [ARJ-UZVP.br.44/2024] odbio zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke podnosioca zahteva, uz obrazloženje da, u suštini, ne postoje dokazi da su kumulativno ispunjeni zakonski uslovi za odlaganje izvršenja upravnog akta i da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže ni dokazima, ni činjenicama svoje navode o odlaganju izvršenja zbog velikih ulaganja i velikog broja radnika, prema kojima bi ovaj sud mogao da oceni kriterijum pričinjene štete. Pored toga, Vrhovni sud je ocenio da je MPŠRR iznelo dokaze o postojanju javnog interesa, između ostalog, (i) plaćanje mesečne zakupnine u iznosu od 54.000 (pedeset četiri hiljade) evra mesečno kao posledica nekorisćenja njegove imovine, kao i (ii) njegov plan izgradnje objekta na parceli koja je data pod zakup, čime rizikuje gubitak investicionog granta za izgradnju istog.

Procedura oslobađanja sporne imovine koju je vodio glavni inspektor Centralne uprave za šumarstvo i lovnu inspekciju MPŠRR-a

21. Iz spisa predmeta proizilazi da je 25. marta 2024. godine glavni inspektor Centralne uprave za šumarstvo i lovnu inspekciju MPŠRR, rešenjem [br. 154/2024] obavezao podnosioca zahteva da oslobodi zakupnu parcelu u skladu sa odlukom MPŠRR-a [Ref.KM-49/24] od 29. januara 2024. godine.
22. Dana 8. aprila 2024. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu na rešenje glavnog inspektora Centralne uprave za šumarstvo i lovnu inspekciju [br. 154/2024] od 25. marta 2024. godine, pri MPŠRR-u. Ovaj postupak nije osporen pred Sudom.

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva navodi povrede članova 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava, kao i člana 6. (Pravo na pravično) EKLJP-a i člana 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 EKLJP-a.
24. Podnosilac zahteva prvo ističe da njegov zahtev ispunjava kriterijume prihvatljivosti pred Sudom, definisane Zakonom i Poslovníkom o radu, uključujući primenu člana 31. Ustava u prethodnom postupku u skladu sa kriterijumom usaglašenosti *ration materia*, gde se poziva na sudsku praksu samog Suda, odnosno slučaj [K122/17](#), [podnosilac zahteva *Česká Exportní Banka A.S.*, presuda od 18. aprila 2018. godine].

25. Podnosilac zahteva u suštini smatra da je osporena presuda obuhvaćena povredom člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, zbog: (i) „arbitrarne i neobrazložene“ primene zakona; kao i (ii) nedostatka obrazložene sudske odluke.
26. U vezi sa navodom o arbitrarnoj primeni zakona, podnosilac zahteva navodi da: (i) što se tiče prvog pravnog uslova o nanošenju štete, rešenje Privrednog suda – drugi stepen i presuda Vrhovnog suda, su negirali i ignorisali dokaze koje je dostavio da dokaže velika ulaganja i veliki broj zaposlenih, koje je priložio uz tužbu i zahtev za odlaganje izvršenja odluke, i to: (a) fotografije benzinske pumpe podnosioca zahteva i restorana; (b) spisak radnika na ovoj benzinskoj pumpi; kao i (c) dokaze o izvršenim finansijskim ulaganjima; dok (ii) i što se tiče drugog i trećeg pravnog uslova, odnosno odlaganje ne bi bilo protivno javnom interesu i da ne bi nanelo veliku štetu protivnoj strani, smatra da će isti nastaviti da plaća zakupninu prema ugovornim obavezama, a u slučaju eventualne štete MPŠRR može tražiti njenu naknadu u građanskim postupcima.
27. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva takođe ocenjuje da su gore navedeni sudovi postupili suprotno članu 63. (Ostale odredbe postupka) ZUS-a u vezi sa stavom 1., člana 180. Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), gde je propisano da se u žalbi ne mogu predlagati novi dokazi, te da se s tim u vezi, dokazi koje je MPŠRR podnelo u pogledu ispunjenosti zakonskih uslova u vezi sa javnim interesom i štetom suprotne strane, Privredni sud – Drugi stepen i Vrhovni sud nisu uzeli u obzir da ih MPŠRR nije iznelo pred prvostepenim sudom.
28. Štaviše, podnosilac zahteva smatra da će mu, ukoliko osporena presuda Vrhovnog suda ostane na snazi do odlučivanja o meritumu stvari, biti pričinjena velika nenadoknativa šteta jer će (i) biti primoran da ga otpusti sa posla 24 (dvadeset četiri) radnika; (ii) investicija biti oštećena u iznosu od 1.526.610,65 evra (milion petsto dvadeset šest hiljada šest stotina deset evra i šezdeset pet centi); kao i (iii) njegova reputacija i „dobra volja“ će biti ozbiljno narušeni, što će biti neprocenjivo sa materijalne tačke gledišta.
29. U vezi sa tvrdnjom o odsustvu obrazložene sudske odluke, podnosilac zahteva tvrdi da Vrhovni sud nije tretirao njegove žalbene navode iznete u zahtevu za vanredno razmatranje sudske odluke, odnosno navode da je drugostepeni sud: (i) doneo odluku o glavnoj stvari u tužbenom zahtevu, kada je konstatovao da je „nesporna činjenica da je svrha upravnog organa da dopuni pravni izveštaj“, s obzirom da ova konstatacija ne spada u njegovu nadležnost da donese odluku o zahtevu za odlaganje izvršenja upravnog akta; (ii) nije cenio dokaze u vezi sa zakonskim uslovom prouzrokovanja štete, koje je izneo prilikom podnošenja tužbe i zahteva za odlaganje izvršenja u vezi sa velikim brojem radnika i velikim ulaganjima; (iii) kontradiktorno, u istom obrazloženju rešenja, jednom je kvalifikovao pravni odnos između podnosioca zahteva i MPŠRR kao pravno-obligacioni odnos, a zatim pogrešno kao pravno-upravni odnos; kao i (iv) nije obrazložio prihvatanje dokaza MPŠRR-a, podnetih pri dopuni žalbe 20. februara 2024. godine, koje nije iznelo u ranijim fazama postupka kako je to propisano odredbama upravnog postupka.
30. Povodom navoda o povredi člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a, podnosilac zahteva smatra da pobijana presuda predstavlja direktno mešanje u njegovo svojinsko pravo, gde se poziva na sudsku praksu ESLJP-a, odnosno na slučajeve EKLJP-a, [*Tre Traktörer Aktiebolag protiv Švedske*](#), br. 10873/84, presuda od 7. jula 1989. godine, [*Pressos Campania Naviera S.A. i drugi protiv Belgije*](#), br. 17849/91, presuda od 20. novembra 1995. godine; [*Capital Bank Ad protiv Bugarske*](#), br. 49429/99, presuda od 24. novembra 2005. godine; [*Sporrong i Lonroth protiv Švedske*](#), br. 7151/75 i br. 7152/75, presuda od 23. septembra 1982. godine; [*Saliba protiv Malte*](#), br. 4251/02, presuda od 8. novembra 2005. godine, iz koje konstatuje da pojam svojine obuhvata širok spektar prava koja proizilaze iz licenci, ali i iz vođenja preduzeća, te da se zahtev za

naknadu može sastojati od imovine zbog opravdanih očekivanja da će takav zahtev biti realizovan.

31. S tim u vezi, podnosilac zahteva naglašava da s obzirom na pogrešno sprovođenje procesnog prava i nedostatak ubedljivog obrazloženja u presudi Vrhovnog suda, nije postojala dovoljna garancija protiv arbitrarnosti Vrhovnog suda i da je to rezultiralo kršenjem njegovog prava zagaranovanog članom 46. Ustava u odnosu na član 1. Protokola br. 1 EKLJP-a.
32. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da: (i) proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da konstatuje da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a; (iii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a; (iv) da proglasi nevažećom osporenu presudu Vrhovnog suda; i (v) da vrati ovu presudu na ponovno razmatranje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

„1. Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]“

Član 46.

[Zaštita imovine]

„1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne institucije Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.

5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom.”

Evropska konvencija o ljudskim pravima [usvojena 4. novembra 1950. godine od strane Saveta Evrope]

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

„1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u

demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde. [...].”

**Dodatni protokol br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima
[usvojen 20. marta 1952. od strane Saveta Evrope]**

**Član 1.
(Zaštita imovine)**

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

Zakon br. 03/L-202 o upravnim sporovima

**Član 16.
(bez naslova)**

„1. Konačni upravni akt može se pobijati:

- 1.1. ako se u aktu nije uopšte ili nije pravilno primenjen odredbe zakon;*
 - 1.2. ako je akt doneo nenadležni organ;*
 - 1.3. ako u postupku donošenja upravnog akta nije postupljeno po pravilima postupka, činjenično stanje nije pravilno utvrđeno činjenično stanje ili ako je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja;*
 - 1.4. jer je konačnim upravnim aktom donosen prema slobodnoj proceni, organ je prekoračio pravno ovlašćenje ili takav akt nije donesen u skladu sa svrhom ovog Zakona.*
 - 1.5. jer je tužena strana ponovo donela svoj raniji akat, prethodno poništen pravosnažnim rešenjem nadležnog suda.*
- 2. Upravni akat ne može se pobiti zbog nepravilne primene propisa ako je odlučio nadležni organ prema slobodnoj proceni na osnovu i u granicama ovlašćenja koja su mu data propisima i u skladu sa svrhom prema kojoj je ovlašćenje dato.”*

**Član 22.
(bez naslova)**

- „1. Tužba ne odlaže izvršenje upravnog akta protiv koga je ona podnesena, osim ako je zakonom drugačije predviđeno.*
- 2. Po zahtevu tužioca, organ čiji se akt izvršava, odnosno organ nadležan za izvršavanje, može da odloži izvršenje do konačnog sudskog rešenja ako rešenje nanese štetu tužiocu koji teško bi mogao da se renovira a odlaženje nije protivno javnom interesu, niti odlaganjem ne nanese veća nenaknadiiva šteta protivničkoj strani, odnosno zainteresovanom licu.*
- 3. Uz zahtev za odlaganje mora se priložiti dokaz o podnesenoj tužbi.*
- 4. Za odlaganje izvršenja nadležni organ donosi rešenje u roku od tri (3) dana od dana prijema zahteva za odlaganje izvršenja.*
- 5. Organ iz stava 2. ovog člana može odlažiti izvršenje osporenog akta i iz drugih opravdanih razloga do konačnog sudskog rešenja, ukoliko to nije u suprotnosti sa javnim interesom.*
- 6. Tužilac može tražiti i od suda odlaganje izvršenje osporenog akta sve do donošenja sudskog rešenja prema stavu 2. istoga člana. 7. O zahtevu sud odlučuje u roku od tri (3) dana od dana prijema zahteva.”*

Član 63.
(Ostale odredbe postupka)

„Ako ovaj zakon ne sadrži odredbe o postupku u upravnom sporu, shodno će se primenjivati odredbe Zakona o parničnom postupku.”

Zakon br. 03/L-006 o parničnom postupku

Član 180.
(bez naslova)

*„180.1 U žalbi se ne mogu podneti nove činjenice i predložiti novi dokazi, osim ukoliko podnosioc žalbe donese dokaze da bez svoje krivice nije mogao da podnese, odnosno da predloži do okončanja glavne rasprave u prvostepenom sudu.
180.2 Navodeći nove činjenice, podnosioc žalbe ima zadatak da pomene dokaze sa kojima će se takve činjenice potvrditi, a ukazujući na nove dokaze, ima zadatak da pomene činjenice koje se takvim dokazima treba potvrditi.
[...]"*

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Sud prvo razmatra da li zahtev ispunjava kriterijume prihvatljivosti, propisane Ustavom, utvrđene Zakonom i dalje precizirane Poslovníkom o radu.
34. S tim u vezi, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji definiše:

Član 113.
[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnijele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

35. Sud se takođe poziva na član 47. (Individualni zahtev), član 48. (Tačnost podneska) i član 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47.
(Individualni zahtevi)

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48.
(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.
(Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.“

36. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti utvrđene u pravilu 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika o radu. Stavom 2., pravila 34. Poslovnika utvrđeni su kriterijumi na osnovu kojih Sud može ispitati zahtev, uključujući kriterijum iscrpljenosti pravnih sredstava i da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, tačkama (b) i (d) stava 1. i stavom (2) pravila 34. Poslovnika o radu, propisano je da:

„(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) Ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva utvrđena zakonom protiv osporenog akta;

[...]

(d) Ako zahtev tačno razjašnjava i adekvatno iznosi činjenice i navode o povredi ustavnih prava ili odredbi.

[...]

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.

37. Sud prvo primećuje da u skladu sa stavom 4., člana 21. Ustava, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koje važe za fizička i pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. [KI41/09](#), podnosilac zahteva *AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i [KI35/18](#), podnosilac zahteva *„Bayerische Versicherungsverband“*, presuda od 11. decembra 2019. godine, stav 40).
38. Sud konstatuje da je podnosilac zahteva: (i) ovlašćena strana; (ii) osporava akt javnog organa, odnosno presudu [ARJ-UVp.br. 44/2024] od 4. aprila 2024. godine Vrhovnog suda u vezi sa rešenjem Privrednog suda - drugi stepen [K.DH.SH.II.br.518/24], od 7. marta 2024. godine i rešenjem Privrednog suda – prvi stepen [KA.br. 66/24], od 05. februara 2024. godine; (iii) precizirao prava i slobode za koje navodi da su povređeni; i (iv) podneo zahtev u zakonskom roku.
39. Da bi Sud nastavio ocenjivanje drugih kriterijuma za prihvatljivost zahteva, Sud podseća da su u slučaju podnosioca zahteva sprovedena 3 (tri) postupka:
- a) Prvi postupak se odnosi na tužbeni zahtev podnosioca zahteva za naknadu štete protiv MPŠRR-a, u kojem je predložio i uspostavljanje mere bezbednosti, čiji je predlog Privredni sud (Prvi stepen), odbio 29. decembra 2023. godine, postupak za koji, na osnovu spisa predmeta, Sud nema saznanja da li je doneta odluka.
- b) Drugi postupak se odnosi na (i) tužbeni zahtev podnosioca zahteva za upravni spor protiv odluke MPŠRR-a o oslobađanju imovine koju je dao u zakup na korišćenje putem ugovora čiji je rok istekao. Uz tužbeni zahtev, tužilac (ii) je podneo i zahtev za odlaganje izvršenja ove odluke zbog nenadoknadive štete koja mu je mogla biti pričinjena, koji je prvostepeni sud usvojio u prethodnom postupku, dok

je onaj drugostepeni, u okviru Privrednog suda, po žalbi MPŠRR, preinačio rešenje prvostepenog suda tako što je odbio zahtev podnosioca zahteva za odlaganje izvršenja odluke MPŠRR-a. Vrhovni sud je potvrdio i rešenje Privrednog suda – drugi stepen; kao i

c) Treći postupak se odnosi na žalbu podnosioca na Rešenje [br. 154/2024] od 25. marta 2024. godine, glavnog inspektora Centralne inspekcije za šumarstvo i lovstvo Ministarstva unutrašnjih poslova.

40. Sud podseća da podnosilac zahteva osporava drugi postupak, za koji, u suštini, navodi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagaranтована (i) članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, zbog: (a) arbitrarne primene zakona, odnosno odredaba ZUS-a u pogledu ispunjenosti kriterijuma za odlaganje izvršenja administrativne odluke; i (b) nedostatka obrazložene sudske odluke; kao i (ii) članom 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a, zbog mešanja u njegovo pravo na svojinu, odnosno u njegova ulaganja u zakupljenu parcelu.
41. Iz gore navedenog, Sud će prvo razmotriti navode podnosioca zahteva i ispunjenost drugih kriterijuma prihvatljivosti u pogledu (i) prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagaranтованог članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a, odnosno specifičnih navoda u vezi sa (a) arbitrarnim sprovođenjem zakona; i (b) odsustvom obrazložene sudske odluke; i (ii) prava na svojinu, zagaranтовано članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a.

I. Navodi u vezi sa povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje

42. U kontekstu okolnosti konkretnog slučaja, imajući u vidu da je osporena odluka pred Sudom u vezi sa odlukama u vezi (i) zahteva za odlaganje izvršenja upravnog rešenja kao mere obezbeđenja, odnosno „*prethodnog postupka*“; a (ii) tužbeni zahtev koji se odnosi na predmet spora je još uvek u postupku razmatranja merituma od strane redovnih sudova, Sud će oceniti da li je član 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP, primenljiv.
43. U ovom specifičnom kontekstu, Sud prvo primećuje da je pitanje primenljivosti člana 6. EKLJP-a u prethodnom postupku ESLJP tumačio kroz svoju sudsku praksu, odnosno da su opšta načela uspostavljena u slučaju ESLJP-a, *Micallef protiv Malte*, br. 17056/06, presuda od 15. oktobra 2009. godine, praksa koju je primenio i Ustavni sud, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: KI122/17, podnosilac zahteva, *Ceska Exportni Banka A.S.*, gore citiran; *KI150/16*, podnosilac zahteva *Mark Frrok Gjokaj*, presuda od 31. decembra 2018. godine; *KI81/19*, podnosilac zahteva *Skender Podrimqaku*, rešenje o neprihvatljivosti od 09. novembra 2019. godine; *KI107/19*, podnosilac zahteva *Gafurr Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti, od 11. marta 2020. godine; kao i *KI195/20*, podnosilac zahteva *Aigars Kesengfelds*, presuda od 29. marta 2021. godine.
44. Na osnovu svoje sudske prakse i prakse ESLJP, Sud primećuje da sve mere bezbednosti/privremene mere ne definišu građanska prava ili obaveze i da bi se član 6. EKLJP-a smatrao primenljivim, ESLJP je utvrdio kriterijume na osnovu kojih bi primenljivost člana 6. EKLJP-a trebalo da bude ocenjena u „*prethodnim postupcima*“ (vidi slučaj Suda KI75/21, podnosioci zahteva „*Abrazen LLC*“, „*Energy Development Group Kosova LLC*“, „*Alsi & Co. Kosove LLC*“ i „*Building Construction LLC*“, rešenje o neprihvatljivosti od 19. januara 2024. godine, stav 58; i predmet ESLJP-a, *Micallef protiv Malte*, citiran gore, stavovi 83-86).
45. Prema kriterijumima definisanim u sudskoj praksi ESLJP-a i Suda, prvo, pravo o kojem je reč mora biti „*građansko*“ kako u sudskom razmatranju tako i u postupcima koji se odnose na meru bezbednosti, u autonomnom smislu ovog pojma prema članu 6. EKLJP-

a i; drugo, ovaj postupak mora efikasno da utvrdi relevantno građansko pravo (vidi, u ovom kontekstu, videti slučaj ESLJP-a, *Micallef protiv Malte*, gore citiran, stavovi 84 i 85 i reference koje su tamo pomenute, i videti slučajeve Suda KI122/17, podnosilac zahteva *Ceska Exportni Banka A.S.*, citiran gore, stavovi 130 i 131; KI81/19, podnosilac zahteva *Skender Podrimqaku*, stavovi 47 i 48, gore citiran; KI107/19, podnosilac zahteva *Gafuqq Bytyqi*, gore citiran, stav 53).

46. Sud podseća da se okolnosti slučaja podnosioca zahteva odnose na osporene odluke Privrednog suda i Vrhovnog suda u vezi sa odbijanjem zahteva za odlaganje izvršenja upravne odluke, odnosno odluke [Ref.KM-49/24], od 29. januara 2024. godine, protiv tužene strane, MPŠRR-a, sa obrazloženjem da bi izvršenjem osporene odluke nastala nenadoknativa šteta zbog (i) ulaganja u velikim finansijskim vrednostima; (ii) velikog broja radnika koji bi ostali bez posla; i (ii) ugrožavanja ugleda.
47. Iz gore navedenog, Sud konstatuje da podnosilac zahteva (i) uživa „*građansko pravo*“ koje pokreće procesne garancije člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a; (ii) zahtev podnosioca zahteva u vezi sa navodom o povredi člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP-a je *ratione materiae* u skladu sa Ustavom; i da (iii) procesne garancije člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP u ovom slučaju.
48. U nastavku, Sud ponavlja da će, u skladu sa principom supsidijarnosti, ocenjivati navode podnosioca zahteva samo u smislu prethodnog postupka ovog zahteva, kroz odluke redovnih sudova u vezi sa odbijanjem zahteva odlaganje izvršenja odluke.
49. S obzirom da se navode podnosioca zahteva u vezi sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje povezanost sa povredom procesnih garancija ovog prava, odnosno (i) arbitrarnu primenu zakona; i (ii) u odsustvo obrazložene sudske odluke, u nastavku, Sud će se baviti svakim ponaosob gore navedenim navodima podnosioca zahteva.
50. Sud, s tim u vezi, ističe da pravilo 34., stav 2., zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i sudskoj praksi Suda, omogućava ovom poslednjem da zahtev proglasi neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglasiti neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovom merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je definisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „*očigledno neosnovan*“ u celini ili samo u odnosu na neki konkretan navod koji zahtev može da sadrži. Ovi poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „*četvrtog stepena*“; (ii) navodi koje karakteriše „*jasno ili očigledno odsustvo povrede*“; (iii) „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“ navodi, i na kraju, (iv) „*konfuzni ili nejasni*“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a *Kemmache protiv Francuske*, br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, stav 44, *Trofimchuk protiv Ukrajine*, br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine, stav 55; *Mentzen protiv Litvanije*, br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine; *Baillard protiv Francuske*, br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i slučajeve Suda KI04/21, podnositeljka zahteva *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine, stav 53; i KI05/23, podnosilac zahteva *Branislav Gajin*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2024. godine, stav 51).

i) Ocena navoda u vezi sa arbitrarnim sprovođenjem zakona

51. Sud je na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i uzimajući u obzir njegove karakteristike, kako je propisano EKLJP-om, kao i načelo supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, konstantno isticao razliku između „*ustavnosti*“ i „*zakonitosti*“ i istakao je da nije njegova

dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnim sprovođenjem zakona, za koje se navodi da su načinili redovni sudovi, sem i dok god su takve greške mogle da povrede prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi u tom kontekstu slučajeve Suda [KI179/18](#), podnosilac zahteva *Belgijzar Latifi* rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac zahteva *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., „Adem Jashari“*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosioci zahteva *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću „Barbas“*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60; [KI76/21](#), podnosilac zahteva *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34; [KI188/21](#), podnosioci zahteva *Zenel i Isuf Pllashniku*, rešenje o neprihvatljivosti, od 19. jula 2022. godine, stavovi 98-99; [KI31/22](#), podnosilac zahteva *Fidan Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti, od 18. januara 2023. godine, stavovi 43-44, [KI89/22](#), podnosilac zahteva *Xhelal Plakolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. marta 2023. godine, stav 42; [KI79/24](#), podnosioci zahteva *Ali Xhigoli i Naser Xhigoli*, rešenje o neprihvatljivosti, 25. jun 2024. godine, stav 48).

52. Sud je takođe konstantno isticao da nije uloga ovog Suda da razmatra nalaze redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i sprovođenjem materijalnog prava i da ne može da oceni sam zakon koji je naveo jedan redovan sud da usvoji jednu odluku umesto neke druge odluke. Kad bi bilo drugačije, Sud bi postupao kao sud „*četrtoog stepena*“ što bi rezultiralo prevazilaženjem granica uspostavljenih njegovom jurisdikcijom. (vidi u tom kontekstu slučaj ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96 presuda od 21. januara 1999. godine, i slučajeve Suda [KI49/19](#), slučaj koji je gore citiran, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), gore citiran slučaj, stav 61, i na kraju slučaj [KI76/21](#), podnosilac zahteva *Qemajl Babuni* citiran gore, stav 35); [KI31/22](#), podnosilac zahteva *Fidan Hoti*, citiran gore, stav 42; [KI89/22](#), podnosilac zahteva *Xhelal Plakolli*, citiran gore, stav 43).
53. Sud može ocenjivati pravna tumačenja redovnih sudova izuzetno i samo ako su ta tumačenja dovela do „*arbitrarnih ili očigledno nerazumnih zaključaka*“ (videti slučaj Suda [KI75/17](#), podnosilac zahteva *X*, presuda od 30. januara 2018. godine, stav 59; i [KI89/22](#), podnosilac *Xhelal Plakolli*, citiran gore, stav 44).
54. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, u vezi sa navodom podnosioca zahteva o arbitrarnoj primeni zakona, odnosno odredaba ZUS-a u pogledu ispunjenosti kriterijuma za odlaganje izvršenja upravne odluke, Sud prvo podseća na zakonske uslove koji se moraju ispuniti za odlaganje izvršenja akta do konačne sudske odluke shodno članu 22., stavu 2. ZUS-a kojim je propisano da: „*Po zahtevu tužioca, organ čiji se akt izvršava, odnosno organ nadležan za izvršavanje, može da odloži izvršenje do konačnog sudskog rešenja ako rešenje nanese štetu tužiocu koji teško bi mogao da se renovira a odlaganje nije protivno javnom interesu, niti odlaganjem ne nanese veća nenaknadiiva šteta protivničkoj strani, odnosno zainteresovanom licu.*”
55. Sud primećuje da se prema gore navedenim relevantnim odredbama, o odlaganju izvršenja akta može doneti odluka ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:
 - (i) izvršenje odluke bi donelo štetu tužiocu, koju bi bilo teško popraviti;
 - (ii) odlaganje nije u suprotnosti sa javnim interesom; i
 - (iii) odlaganje ne bi nanelo veliku štetu protivnoj strani, odnosno zainteresovanom licu.
56. Sud podseća da je Privredni sud – prvi stepen usvojio zahtev podnosioca zahteva za odlaganje izvršenja odluke MPŠRR-a o oslobađanju javne imovine, sa obrazloženjem da

je u konkretnom slučaju ispunjen zakonski uslov o nanošenju štete jer je podnosilac zahteva investirao u iznajmljenu parcelu gradeći benzinsku pumpu i restoran i zapošljavajući radnike koji primaju plate od obavljanja privredne delatnosti podnosioca zahteva na osnovu ugovora zaključenog sa MPŠRR-om.

57. Sud se, međutim, poziva i na rešenje Privrednog suda – drugi stepen, kojim je usvojena žalba MPŠRR-a, a izmenjeno rešenje prvostepenog suda, odbijanjem zahteva za odlaganje izvršenja odluke MPŠRR-a; i osporenu presudu Vrhovnog suda, kojom je prihvaćeno obrazloženje drugostepenog suda u konkretnom slučaju, i konstatovao je da nema dokaza da su se kumulativno ispunili zakonski uslovi za odlaganje izvršenja upravnog akta pošto (i) podnosilac zahteva nije uspeo da dokazima ili činjenicama potvrdi svoje navode o odlaganju izvršenja zbog velikih ulaganja i velikog broja radnika, prema kojima bi ovaj sud mogao da oceni kriterijum prouzrokovanja štete; (ii) stranka koju je tužio podnosilac zahteva, odnosno, MPŠRR je predstavilo dokaze o postojanju javnog interesa, između ostalog, (i) svoj plan izgradnje objekta na zakupljenoj parceli, čime rizikuje gubitak investicionog granta za izgradnju istog; kao i (ii) plaćanje mesečne zakupnine od MPŠRR-a u iznosu od 54.000 (pedeset četiri hiljade) evra mesečno kao rezultat nekorišćenja njegove imovine.
58. Sud primećuje da su u suštini redovni sudovi, odnosno Privredni sud – drugi stepen i Vrhovni sud, ocenili da na osnovu gore navedenog proizilazi da nisu ispunjeni zakonski uslovi za odlaganje izvršenja odluke, uključujući i zato što bi odlaganje nanelo štetu suprotnoj strani, odnosno MPŠRR-u, pošto je ovaj potonji (i) imao svoj plan za izgradnju objekta na toj parceli kroz finansiranje iz investicionog granta; i zbog (ii) plaćanja zakupnine u iznosu od 54.000 (pedeset četiri hiljade) evra zbog nekorišćenja zakupljene parcele. Shodno tome, kumulativno nisu ispunjeni uslovi za odlaganje izvršenja pobijane odluke.
59. Dakle, Sud ocenjuje da se iz obrazloženja i zaključaka Privrednog suda – drugi stepen i Vrhovnog suda, u smislu okolnosti konkretnog slučaja, ne radi ni o „očigledno pogrešnoj primeni zakona“ niti o „arbitrarnim“ ili „očigledno neobrazloženim zaključcima“ Vrhovnog suda.
60. Shodno tome, Sud zaključuje da je navod podnosioca zahteva o arbitrarnoj primeni zakona zahtev koji spada u kategoriju zahteva sa „očiglednim ili evidentnim odsustvom povrede“ i kao takav, očigledno je neosnovan po ustavnim osnovama, kako je definisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu.

(ii) Ocena navoda u vezi sa odsustvom obrazložene sudske odluke

61. Što se tiče prava na obrazloženu odluku, Sud naglašava da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koju je Sud usvojio, proizilazi, između ostalog, da (i) garancije sadržane u stavu 1., člana 6. EKLJP-a i člana 31. Ustava, uključuju obavezu sudova da dostave dovoljan obrazloženja za svoje odluke; (ii) obrazložena sudska odluka pokazuje strankama da je njihov slučaj zaista razmotren; (iii) niži sud ili državni organ moraju dati takve razloge i obrazloženja koja će omogućiti stranama da efektivno ostvare bilo koje postojeće pravo na žalbu; (iv) stav 1., člana 6. EKLJP-a i član 31. Ustava obavezuju sudove da daju razloge za svoje odluke, ali to ne znači da je za svaki argument potreban detaljan odgovor; i da (v) u zavisnosti od prirode odluke koju donosi, da li je sud dužan da to obrazloži, a o tome se može odlučiti samo u svetlu okolnosti slučaja o kojem je reč: potrebno je uzeti u obzir, između ostalog, različite vrste podnesaka koje stranka može podneti sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema zemalja u odnosu na zakonske odredbe, običajna pravila, pravne stavove i izlaganje i sastavljanje presuda (za detaljniju razradu u vezi sa principima obrazložene sudske odluke, vidi slučajeve ESLJP-a, [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 34; [Hirvisaari protiv Finske](#), br.

49684/99, presuda od 25. decembra 2001. godine, stav 30; [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 26; [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81; [Ruiz Toria protiv Španije](#), br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29; kao i sluajevi Suda [KI143/22](#), podnosilac zahteva *Hidroenergji doo*, presuda od 15. decembra 2022. godine, stavovi 113-124; i [KI164/23](#), [KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#), podnosioci zahteva *Murat Syla*, *Gentian Syla*, *Shqipe Kelmendi*, *Rinor Sogojeva*, *Asdren Mustafaj*, i *Besnik Elshani*, citiran iznad, stavovi 148-150).

62. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, u vezi navoda o neobrazloženosti sudske odluke, Sud ponavlja da podnosilac zahteva navodi da Vrhovni sud nije tretirao njegove žalbene navode iznete u zahtevu za vanredno razmatranje sudske odluke, odnosno uz navode da je drugostepeni sud: (i) odlučio o glavnoj stvari tužbenog zahteva, kada je konstatovao da je „*nesporna činjenica da je cilj upravnog organa da zaključi pravni odnos*“, uzimajući u obzir da je ova konstatacija van njegove jurisdikcije da odlučuje u vezi sa zahtevom za odlaganje izvršenja upravnog akta; (ii) nije cenio dokaze o zakonskom uslovu prouzrokovanja štete, koje je izneo prilikom podnošenja tužbe i zahteva za odlaganje izvršenja u vezi sa velikim brojem radnika i velikim ulaganjima; (iii) na kontradiktoran način, u istom obrazloženju odluke, jednom kvalifikovao pravni odnos između podnosioca zahteva i MPŠRR-a kao pravno-obligacioni odnos, a zatim pogrešno kao pravno-upravni odnos; i (iv) nije obrazložio prihvatanje dokaza MPŠRR-a, podnetih prilikom dopune žalbe 20. februara 2024. godine, a koje nije iznelo u ranijim fazama postupka, kako je propisano odredbama upravnog i parničnog postupka, odnosno članom 63. (Ostale odredbe postupka) ZUS, u vezi sa članom 180. (bez naslova) ZPP-a.
63. Što se tiče navoda podnosioca zahteva da drugostepeni i Vrhovni sud nisu ocenili dokaze u pogledu ispunjenosti zakonskih uslova za odlaganje izvršenja upravne odluke, tačnije zakonskog uslova prouzrokovanja štete, koje je podneo kad je podneo tužbu i zahtev za odlaganje izvršenja u vezi sa velikim brojem radnika i velikim ulaganjima, Sud je gore konstatovao da ovi zahtevi spadaju u kategoriju navoda sa „*jasnim ili očiglednim odsustvom povrede*“ i kao takvi su očigledno neosnovani po ustavnim osnovama.
64. S druge strane, u vezi sa tretiranjem navoda podnosioca koji je izneo u zahtevu za vanredno razmatranje sudske odluke zbog povrede člana 63. (Ostale odredbe postupka) ZUS-a, u vezi sa stavom 1., člana 180. (bez naslova) ZKP-a, jer prema njegovom mišljenju, što se tiče novih dokaza koji nisu izvedeni u na prvom stepenu, Sud ocenjuje da je u vezi sa tim podnosilac zahteva naglasio kako je Apelacioni sud dao značaj dokazima koje je tužena strana podnela dopunom žalbe, ali nisu dokazali da se radi o dokazima koji su bili od presudnog značaja za procenu (i) javnog interesa i (ii) štete suprotne strane, a koji nisu izneti ranije u postupku.
65. Dok, što se tiče žalbenih navoda u vezi sa konstatacijom drugostepenog suda da je „*nesporna činjenica da je cilj upravnog organa da okonča pravni odnos*“, koja, prema mišljenju podnosioca zahteva, izlazi van njegove jurisdikcije u slučaju razmatranja zahteva za odlaganje izvršenja upravne odluke u prethodnom postupku, Sud primećuje da je sud o kojem je reč, prilikom razrade ovog argumenta izričito naglasio da to ne prejudicira meritornu ocenu zakonitosti odluke MPŠRR-a i da se ocena njegove volje da okonča pravni odnos vrši u cilju ocene zakonskih uslova u okviru zahteva za odlaganje izvršenja odluke, tj. (i) javnog interesa i (ii) štete za suprotnu stranu.
66. Sud takođe ocenjuje da u slučajevima kada redovni sudovi daju svoje obrazloženje u vezi sa nekim slučajem, stepen do kojeg se sprovodi ova obaveza davanja obrazloženja može varirati u zavisnosti od prirode odluke (vidi slučaj ESLJP-a, [Ruiz Torija protiv Španije](#),

br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29 i slučaj Suda, KI195/20, podnosilac zahteva *Aigars Kesengfelds*, gore citiran, stav 139).

67. Govoreći to, Sud ocenjuje da su u konkretnom slučaju podnosiocu zahteva date proceduralne mogućnosti da tretira svoje navode i da je u suštini podnosilac zahteva dobio odgovor na svoje suštinske navode iznete u njegovom zahtevu za vanredno razmatranje sudske odluke u Vrhovnom sudu, u vezi ispunjenosti zakonskih uslova za odlaganje izvršenja odluke MPŠRR-a.
68. Stoga, na osnovu gore navedenog, Sud konstatuje da je presuda Vrhovnog suda [ARJ-UV.P.br. 44/2024], od 4. aprila 2024. godine, u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku, očigledno neosnovana po ustavnim osnovama, u „jasnom ili očiglednom odsustvu povrede“, kako je definisano u stavu (2, pravila 34. Poslovnika o radu.

II. Navodi u vezi sa navodima o povredi prava svojine

69. U kontekstu navoda o povredi prava na svojinu, Sud podseća da podnosilac zahteva ističe da osporena presuda predstavlja direktno mešanje u njegovo pravo na svojinu, gde se poziva na sudsku praksu ESLJP-a, iz koje konstatuje da pojam svojine obuhvata širok spektar prava koja proističu iz licenci kao i iz vođenja preduzeća, te da se zahtev za naknadu može sastojati od imovine zbog opravdanog očekivanja da će se takav zahtev realizovati.
70. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da ima pravo svojine u velikim investicijama koje je izvršio u zakupljenoj parceli.
71. U ovom kontekstu, Sud će dalje ceniti da li je podnosilac zahteva, u vezi sa ovim navodom ispunio kriterijum iscrpljenosti pravnih sredstava definisan stavom 7., člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, stavom 2., člana 47. (Individualni zahtevi) Zakona i tačkom (b) stavom (1) Pravila 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika o radu.
72. U ovom kontekstu, Sud podseća da praksa ESLJP-a i ovog Suda, u principu, prepoznaje tri kategorije slučajeva u kojima se podneseni zahtev može proglasiti neprihvatljivim za razmatranje zbog neiscrpljenja pravnih sredstava propisanih zakonom, odnosno; (i) „proceduralno neiscrpljenje“ (videti, između ostalog, slučajeve Suda, [KI219/21](#), podnosilac zahteva *Isuf Ferati*, rešenje o neprihvatljivosti, od 19. jula 2022. godine, stavovi 26 i 28; i [KI193/20](#), podnosilac zahteva *Bujar Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. maja 2021. godine, stavovi 26-28; i slučajevi ESLJP-a [Civet protiv Francuske](#), br. 29340/95, presuda od 28. septembra 1999. godine, stav 41. [Demopoulos i ostali protiv Trurske](#), zahtevi br. 46113/99, 3843/02, 13751/20; /04, 19993/04, 21819/04, odluka od 10. marta 2010. godine, stavovi 69 i 97); (ii) „značajno neiscrpljenje“ (vidi, između ostalog, slučajeve Suda, [KI71/22](#), podnosilac zahteva *Muhamet Mehmeti*, rešenje o neprihvatljivosti, od 14. novembra 2023. godine, stavovi 53-57; [KI155/18](#), podnosilac zahteva *Benson Buza*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. septembra 2019. godine, stav 50; i slučajevi ESLJP-a [Haxhia protiv Albanije](#), br. 29861/03, presuda od 8. oktobra 2013. godine, stavovi 149 i 152; [Castells protiv Španije](#), br. 11798/85, presuda od 23. aprila 1992. godine, stav 32; [Ahmet Sadik protiv Grčke](#), br. 18877/91, presuda od 15. novembra 1996. godine, stav 33; [Gäfgen protiv Nemačke](#), br. 22978/05, presuda od 1. juna 2010. godine, stavovi 142, 144 i 146); i (iii) „prevremeni zahtev“ (vidi, između ostalog, slučajeve Suda, [KI09/19](#), podnosilac zahteva *Leutrim Hajdari*, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. februara 2020. godine, stavovi 40-43; [KI179/20](#), podnosilac zahteva *Telekom Kosova A.D.*, rešenje o neprihvatljivosti, od 27. januara 2021. godine, stav 95; i [KI49/22](#), podnosilac zahteva *Zejnel Ninaj*, rešenje o neprihvatljivosti, od 30. avgusta 2023. godine, stav 59; i slučajevi ESLJP-a [Bilsena Šahman protiv Bosne i Hercegovine](#), zahtev

br. 40110/16, odluka od 25. aprila 2017. godine i [Alenka Šaver protiv Slovenije](#), zahtev br. 14105/13, odluka od 7. februara 2017. godine.

73. U konkretnom slučaju, Sud ponavlja da je podnosilac zahteva podneo tužbeni zahtev za pokretanje upravnog spora pri Privrednom sudu, gde je od njega tražio poništenje odluke MPŠRR-a o oslobađanju njegove imovine zbog ulaganja koja je izvršio na zakupljenoj parceli.
74. Sud takođe podseća da je na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva podneo i tužbu za naknadu štete protiv MPŠRR-a, u suštini kao rezultat neobnavljanja ugovora o zakupu, što mu, prema njegovim rečima, nanosi finansijsku štetu zbog ulaganja u zakupljenu parcelu, gde je predložio i uspostavljanje mere bezbednosti na njoj.
75. Sud ističe da Privredni sud i Vrhovni sud, tokom tretiranja zahteva podnosioca zahteva za odlaganje izvršenja rešenja MPŠRR-a, u prethodnom upravnom postupku, nisu odlučili da li je podnosiocu zahteva negirano pravo na njegova ostvarena ulaganja, već su doneli odluku samo po zahtevu za odlaganje izvršenja upravne odluke. Sud ističe da je pitanje prava podnosioca zahteva u vezi sa ulaganjima u spornu imovinu u fazi razmatranja u Privrednom sudu.
76. U takvoj okolnosti, Sud konkretan zahtev kvalifikuje kao zahtev treće kategorije, odnosno „*prevremeni zahtev*“, prema gore navedenoj sudskoj praksi Suda i EsLJP-a.
77. Sud naglašava da ova konstatacija Suda ne prejudicira slučaj podnosioca zahteva u vezi sa njegovom tužbom i ne sprečava podnosioca zahteva da ubuduće ponovo podnese ustavni zahtev u vezi sa ovim navodom u zakonskom roku nakon iscrpljivanja svih efikasnih pravnih sredstava utvrđenih po zakonodavstvu na snazi.
78. Kao zaključak, iz gore razrađenih razloga, Sud konstatuje da je navod podnosioca zahteva o povredi prava svojine kvalifikovan kao tužbeni navod kategorije „*prevremeni zahtev*“, te se shodno tome zahtev odbija u skladu sa članom 47. (Individuralni zahtevi) Zakona i tačkom b) stava (1) pravila 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavom 7., člana 113. Ustava, članovima 20., 21. i 47. Zakona i u skladu sa tačkom (b) stava (1) i stavom (2) pravila 34., kao i tačkom (b) stava (1) člana 48. Poslovnika o radu, dana 30. oktobra 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4., člana 20. Zakona; i
- IV. DA KONSTATUJE da ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5., člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Jeton Bytyqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani